

Seria de tratate ale Consiliului Europei - Nr. 205

Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale

Tromsø, 18.VI.2009

Preambul

Statele Membre ale Consiliului Europei și alte Părți semnatare,

Considerând că obiectivul Consiliului Europei este de a obține o unitate mai mare între membrii săi în ceea ce privește scopul de a proteja și a implementa în viață idealurile și principiile ce constituie moștenirea comună;

Ținând cont, în particular, de Articolul 19 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, Articolele 6, 8 și 10 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Convenția Națiunilor Unite cu privire la Accesul la Informație, Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în problemele de mediu (Aarhus, 25 iunie 1998), precum și de Convenția pentru protecția persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal din 28 ianuarie 1981 (ETS Nr. 108);

Ținând cont, de asemenea, de Declarația Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în ce privește libertatea de exprimare și informare, adoptată la 29 aprilie 1982, precum și de recomandările Comitetului de Miniștri către statele membre, Nr. R (81) 19 privind accesul la informațiile deținute de autoritățile publice, Nr. R (91) 10 privind comunicarea către terțe părți a datelor personale deținute de structurile publice, Nr. R (97) 18 privind Protecția datelor personale colectate și prelucrate în scopuri statistice, Nr. R (2000) 13 privind politica europeană în accesul la arhive, și Recomandarea (2002) 2 privind accesul la documentele publice;

Recunoscând importanța transparenței autorităților publice într-o societate pluralistă, democratică;

Recunoscând că exercitarea dreptului de acces la documente oficiale:

- i oferă o sursă de informație pentru public;
- ii ajută publicul să-și formeze o opinie despre starea societății și despre autoritățile publice;
- iii asigură integritatea, eficiența, eficacitatea, și răspunderea autorităților publice, astfel contribuind la afirmarea legitimității acestora;

Considerând, astfel, că toate documentele oficiale sunt, în principiu, publice și pot fi refuzate doar pentru protejarea altor drepturi și interese legitime,

Au consimțit asupra următoarelor:

Secțiunea I

Articolul 1 – Prevederi generale

- 1 Principiile stabilite mai jos urmează a fi percepute fără prejudicierea acelor legi și reglementări naționale sau tratate internaționale care recunosc un drept mai larg de acces la documentele oficiale.
- 2 Legendă pentru Convenția de față:
 - a i “autorități publice” înseamnă:
 - 1 guvernul sau administrația la nivel național, regional sau local;
 - 2 organele legislative sau autoritățile judiciare în măsura în care acestea execută funcții administrative delegate de legislația națională;
 - 3 persoane fizice sau juridice în măsura în care acestea exercită o autoritate administrativă.
 - ii La momentul semnării sau depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, orice parte are dreptul să informeze Secretarul General al Consiliului European, printr-o declarație, că definiția de "autorități publice" mai include una sau mai multe entități care urmează:
 - 1 organe legislative în ce privește alte activități desfășurate de către acestea;
 - 2 autorități judiciare în ce privește alte activități desfășurate de către acestea;
 - 3 persoane fizice sau juridice în măsura în care acestea exercită funcții publice sau operează cu fonduri publice, în conformitate cu legislația națională.
- b “documente oficiale” înseamnă toate informațiile înregistrate în orice formă, elaborate, recepționate sau deținute de către autoritățile publice.

Articolul 2 – Dreptul de acces la documentele oficiale

- 1 Orice parte va garanta dreptul oricărei persoane, fără a o discrimina sub vre-un motiv, de a beneficia de acces la documentele oficiale deținute de autoritățile publice, la solicitare.

- 2 Orice parte va lua măsurile necesare pentru a ajusta sau modifica legile naționale în sensul implementării în viață a prevederilor legate de accesul la documentele oficiale, prevăzute de această Convenție.
- 3 Aceste măsuri vor fi luate cel târziu la momentul intrării în vigoare a Convenției date în țara semnatară.

Articolul 3 – Limitările posibile privind accesul la documentele oficiale

- 1 Orice parte poate limita dreptul de acces la documente oficiale. Aceste limitări vor fi stipulate cu exactitate în legislație, fiind necesare într-o societate democratică, și vor fi proporționale cu obiectivul de protejare a:
 - a securității naționale, apărării și relațiilor internaționale;
 - b siguranței publice;
 - c activităților de prevenire, investigare și urmărire a acțiunilor criminale;
 - d anchetei disciplinare;
 - e inspecției, controlului și supravegherii de către autoritățile publice;
 - f intimității și altor interese private legitime;
 - g intereselor comerciale și altor interese economice;
 - h politicilor economice, monetare și de schimb valutar ale Statului;
 - i egalității Părților în proceduri judiciare și administrării eficiente a justiției;
 - j ecologiei;
 - k deliberărilor în cadrul sau între autoritățile publice privind examinarea unui caz.

La momentul semnării sau depozitării instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, Statele vizate pot informa Secretarul General al Consiliului European, printr-o declarație, că procesul de comunicare cu Familia Regală, sau Curtea, sau cu Șeful de Stat va fi inclus, de asemenea, în aceste limitări.

- 2 Accesul la informația ce se conține într-un document oficial poate fi refuzat, dacă divulgarea informației ar putea aduce daune oricăror dintre interesele menționate în paragraful 1, însă nu și dacă există un interes public prioritar în cazul dat.
- 3 Părțile pot aplica limitări de timp, la expirarea cărora limitările menționate în paragraful 1 nu mai sunt valabile.

Articolul 4 – Solicitarea accesului la documentele oficiale

- 1 Solicitantul unui document oficial nu va fi obligat să-și expună motivele pentru a obține acces la documentul oficial.
- 2 Părțile pot permite solicitanților să rămână anonimi, cu excepția cazurilor când divulgarea identității este esențială pentru a procesa solicitarea.
- 3 Formalitățile legate de solicitare nu vor depăși cadrul care este esențial pentru procesarea solicitării.

Articolul 5 – Procesarea solicitării accesului la documente oficiale

- 1 Autoritatea publică va acorda asistență solicitantului, în măsura posibilităților rezonabile, pentru a identifica documentul oficial solicitat.
- 2 Solicitarea accesului la un document oficial va fi tratată de către orice autoritate publică care deține documentul. În cazul în care o autoritate publică nu deține documentul oficial solicitat sau nu este autorizată să proceseze cererea respectivă, ea va direcționa această solicitare sau solicitantul, atunci când este posibil, la autoritatea publică competentă.
- 3 Solicitățile accesului la documente oficiale vor fi tratate în mod egal.
- 4 Solicitarea privind accesul la un document oficial va fi tratată cu promptitudine. Decizia va fi luată, comunicată și executată cât mai curând posibil sau în limite rezonabile de termen de executare, care vor fi specificate din timp.
- 5 Solicitarea privind accesul la un document oficial poate fi refuzată:
 - i dacă, în pofida suportului acordat de autoritatea publică, solicitarea rămâne a fi prea vagă pentru a permite identificarea documentului oficial;
 - ii dacă solicitarea este vădit irațională.

- 6 Autoritatea publică care refuza accesul la un document oficial, în totalitate sau parțial, va oferi explicații privind motivul refuzului. Solicitantul are dreptul de a primi la solicitare o justificare în scris privind refuzul de la autoritatea publică.

Articolul 6 – Formele de acces la documentele oficiale

- 1 Când este acordat accesul la un document oficial, solicitantul are dreptul de a alege dacă va examina originalul acestuia sau o copie a lui, sau va primi o copie a documentului, în orice forma sau format disponibil, la alegere, cu excepția cazului când alegerea este irațională.
- 2 Dacă există limitări la o parte din informația din documentul oficial solicitat, autoritatea publică va acorda acces la partea rămasă a informației ce se conține în documentul dat. Orice omisiune urmează a fi indicată clar. Cu toate acestea, dacă versiunea parțială a documentului induce în eroare sau pierde din sens sau reprezintă o sarcină irațională evidentă pentru autoritatea publică, accesul la document poate fi refuzat.
- 3 Autoritatea publică poate acorda acces la un document oficial prin referirea solicitantului la surse alternative ușor accesibile.

Articolul 7 – Taxe pentru accesul la documentele oficiale

- 1 Examinarea documentelor oficiale în sediul instituției urmează a fi gratuită. Acest fapt, însă, nu interzice Părților de a institui taxe pentru serviciile oferite în acest sens de către organele de arhivă și muzee.
- 2 O taxă poate fi impusă solicitantului pentru eliberarea unei copii a documentului oficial, care urmează a fi rezonabilă și să nu depășească costul actual al reproducerii și emiterii documentului. Grila de taxe urmează a fi publicată.

Articolul 8 – Revizuirea procedurii

- 1 Solicitantul, cererea de acces la un document oficial a căruia a fost respinsă, în mod expres sau implicit, în totalitate sau parțial, va avea dreptul la procedura de revizuire într-o instanță de judecată sau în fața unui alt organ independent și imparțial, stabilit de lege.
- 2 Solicitantul întotdeauna va avea acces la o procedură operativă și necostisitoare, care implică reexaminarea deciziei de către o autoritate publică sau revizuirea în conformitate cu paragraful 1.

Articolul 9 – Măsuri complementare

Părțile vor informa publicul despre dreptul acestuia de acces la documente oficiale și cum acest drept poate fi exercitat. Ele vor întreprinde măsuri corespunzătoare pentru a:

- a educa autoritățile publice privind îndatoririle și obligațiile lor în ce privește realizarea acestui drept;
- b oferi informații în chestiuni sau activități pentru care ele sunt responsabile;
- c administra documentele eficient, astfel încât publicul să aibă acces nestingherit la ele;
- d aplica reguli clare și prestabilite pentru păstrarea și distrugerea documentelor.

Articolul 10 – Documente făcute publice la inițiativa autorităților publice

O autoritate publică poate lua măsurile necesare, din inițiativă proprie și atunci când este necesar, pentru a face publice documentele oficiale, pe care le deține, în interesul promovării transparenței și eficacității administrării publice, și pentru a încuraja participarea publicului informat în chestiuni de interes general.

Secțiunea II

Articolul 11 – Grupul de Specialiști privind accesul la documente oficiale

- 1 Un Grup de Specialiști privind accesul la documentele oficiale se va întruni cel puțin o dată pe an pentru a monitoriza implementarea acestei Convenții de către Părți, în particular pentru a:
 - a pregăti rapoarte privind proporționalitatea măsurilor prevăzute de legislație și realizate în practica de către Părți, în sensul implementării prevederilor stipulate în această Convenție;
 - b
 - i exprima opinii pe orice subiect vizavi de realizarea Convenției;
 - ii face propuneri menite să faciliteze sau să îmbunătățească utilizarea și implementarea efectivă a Convenției, inclusiv identificarea unor eventuale probleme;
 - iii face schimb de informații și raporta despre evoluțiile importante de ordin legal, de politică și la nivel tehnologic;

- iv elabora propuneri pentru Consiliul Consultativ al Părților, care ar putea fi transpuse în amendamente la Convenție;
 - v formula opinii proprii privind orice propunere pentru modificarea Convenției în conformitate cu Articolul 19.
- 2 Grupul de Specialiști poate solicita informații și opinii de la societatea civilă.
 - 3 Grupul de Specialiști va fi compus din cel puțin 10 și cel mult 15 persoane. Membrii grupului sunt aleși de către Consiliul Consultativ al Părților pentru o perioadă de patru ani, cu posibilitatea prelungirii mandatului o singură dată, dintr-o listă de experți. Fiecare parte poate propune doi experți, aleși dintre cei recunoscuți a fi persoane cu cel mai înalt nivel de integritate, competențe în domeniul accesului la documentele oficiale. Cel mult o persoană este selectată din lista propusă de către fiecare Parte.
 - 4 Membrii Grupului de Specialiști vor acționa în capacitatea lor individuală, vor fi independenți și imparțiali în exercițiul atribuțiilor lor și nu vor primi ordine de la guverne.
 - 5 Procedura de alegere a membrilor Grupului de Specialiști va fi determinată de Comitetul de Miniștri, după consultarea cu Părțile semnatare a Convenției și obținerea consimțământului unanim al acestora pe parcursul unui an de la intrarea în vigoare a Convenției. Grupul de Specialiști va adopta regulile proprii privind procedurile.

Articolul 12 – Consiliul Consultativ al Părților

- 1 Consiliul Consultativ al Părților va fi compus de către un reprezentat de la fiecare Parte.
- 2 Consiliul Consultativ al Părților se va întruni pentru a:
 - a examina rapoartele, opiniile și propunerile Grupului de Specialiști;
 - b elabora propuneri și recomandări pentru Părți;
 - c elabora propuneri privind modificarea acestei Convenții în conformitate cu Articolul 19;
 - d formula opinii proprii referitor la orice propunere privind amendarea Convenției în conformitate cu Articolul 19.

- 3 Consiliul Consultativ al Părților va fi convocat de către Secretarul General al Consiliului Europei în decurs de un an de la intrarea în vigoare a Convenției, cu scopul de a alege membrii Grupului de Specialiști. El se va întruni ulterior o dată în patru ani sau oricând o va cere majoritatea Părților, Comitetul de Miniștri sau Secretarul General al Consiliului Europei. Consiliul Consultativ va adopta regulile proprii privind procedurile.
- 4 După fiecare ședință, Consiliul Consultativ al Părților va emite un raport de activitate către Comitetul de Miniștri.

Articolul 13 – Secretariatul

Consiliul Consultativ al Părților și Grupul de Specialiști vor fi ajutați de către un Secretariat al Consiliului Europei, în vederea exercitării atribuțiilor stabilite în Secțiunea dată.

Articolul 14 – Raportarea

- 1 Pe parcursul unui an după intrarea în vigoare a Convenției într-o anumită țară, cea din urmă va transmite Grupului de Specialiști un raport ce conține toate informațiile privind măsurile legislative și de altă natură, pe care statul respectiv le-a adoptat pentru a implementa prevederile acestei Convenții.
- 2 Ulterior, fiecare parte va transmite Grupului de Specialiști – în ajunul întrunirilor Consiliului Consultativ – informații actualizate, cum este menționat în paragraful 1.
- 3 Fiecare parte va transmite Grupului de Specialiști toate informațiile solicitate de acesta pentru a-și exercita atribuțiile.

Articolul 15 – Publicarea

Rapoartele prezentate de către Părți Grupului de Specialiști, propunerile și opiniile Grupului de Specialiști, și rapoartele de activitate ale Consiliului Consultativ al Părților vor fi făcute publice.

Secțiunea III

Articolul 16 – Semnarea și intrarea în vigoare a Convenției

- 1 Această Convenție este deschisă pentru a fi semnată de către orice stat membru al Consiliului Europei.

- 2 Această Convenție urmează a fi ratificată, acceptată sau aprobată. Instrumentele ratificării, acceptării sau aprobării vor fi păstrate de către Secretarul General al Consiliului Europei.
- 3 Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după expirarea a trei luni după data când zece state membre ale Consiliului Europei și-au exprimat acordul de a deveni parte a Convenției, în conformitate cu prevederile paragrafului 2.
- 4 În ce privește statele semnatare care își vor exprima acordul de a adera la Convenție ulterior, documentul respectiv va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după expirarea a trei luni după data când această dorință a fost exprimată, în conformitate cu prevederile paragrafului 2.

Articolul 17 – Aderarea la Convenție

- 1 După intrarea în vigoare a Convenției, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei – după consultări cu Părțile semnatare a Convenției și obținerea acordului unanim al acestora – poate invita orice stat care nu este membru al Consiliului Europei sau orice organizație internațională să adere la această Convenție. Decizia va fi luată de majoritate, în conformitate cu Articolul 20.d al Statutului Consiliului Europei și prin vot unanim al reprezentanților Părților prezente în Comitetul de Miniștri.
- 2 În ce privește statele sau organizațiile internaționale care aderă la Convenție în conformitate cu paragraful 1 de mai sus, Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după expirarea a trei luni după data depunerii instrumentelor de accesare Secretarului General al Consiliului Europei.

Articolul 18 – Aplicabilitatea teritorială

- 1 Orice stat, la momentul semnării sau depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, poate preciza teritoriul sau teritoriile unde această Convenție este aplicabilă.
- 2 Orice stat poate, la o dată ulterioară, prin prezentarea unei declarații pe numele Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicabilitatea acestei Convenții asupra unui alt teritoriu specificat în declarație, în cazul în care este responsabil pentru acest teritoriu la nivel internațional. În privința unui astfel de teritoriu, Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după expirarea a trei luni după data recepționării Declarației respective de către Secretarul General.

- 3 Orice declarație prezentată în condițiile menționate în cele două paragrafe precedente – cu referire la un teritoriu specificat în declarație – poate fi retrasă prin informarea oficială a Secretarului General. Faptul retragerii va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după expirarea a trei luni după data recepționării unei astfel de înștiințări de către Secretarul General.

Articolul 19 – Amendamente la Convenție

- 1 Amendamentele la Convenția de față pot fi propuse de către orice parte, de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, Grupul de Specialiști sau Consiliul Consultativ.
- 2 Toate propunerile privind modificarea Convenției vor fi comunicate Părților de către Secretarul General al Consiliului Europei.
- 3 Toate amendamentele vor fi comunicate Consiliului Consultativ al Părților, care – după consultarea cu Grupul de Specialiști – va prezenta opiniile sale privind amendamentele propuse Comitetului de Miniștri.
- 4 Comitetul de Miniștri va examina amendamentele propuse și toate opiniile Consiliului Consultativ al Părților, după care ar putea aproba amendamentele.
- 5 Textul amendamentului aprobat de către Comitetul de Miniștri în conformitate cu paragraful 4 va fi înaintat Părților pentru acceptare.
- 6 Toate amendamentele aprobate în conformitate cu paragraful 4 vor intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează după o lună de la data când toate Părțile au informat Secretarul General că modificările au fost acceptate de către ele.

Articolul 20 – Declarațiile

La momentul semnării sau prezentării instrumentelor de ratificare, acceptării, aprobării sau aderării, orice Parte poate face una sau mai multe declarații prevăzute în Articolele 1.2, 3.1 și 18. Această va prezenta eventualele modificări la informația respectivă Secretarului General al Consiliului Europei.

Articolul 21 – Denunțarea

- 1 Orice Parte poate denunța, în orice moment, această Convenție, prin informarea oficială a Secretarului General al Consiliului Europei.

- 2 Denunțarea intră în vigoare în prima zi ce urmează expirării perioadei de șase luni de la data când a fost recepționat anunțul de denunțare de către Secretarul General.

Articolul 22 – Notificări

Secretarul General va notifica țările membre ale Consiliului Europei și orice stat sau organizație internațională care a aderat sau a fost invitată să adere la această Convenție în privința următoarelor lucruri:

- a semnătura;
- b prezentarea instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare, sau aderare;
- c data intrării în vigoare a Convenției în conformitate cu Articolele 16 și 17;
- d declarațiile făcute în conformitate cu Articolele 1.2, 3.1 și 18;
- e alte fapte, notificări sau comunicări privind această Convenție.

Ca mărturie a adoptării acestei Convenții și fiind în capacitatea autorizată, Părțile au semnat acest document.

Convenția a fost scrisă la Tromsø, 18 iunie 2009, în limbile engleză și franceză, textele în ambele limbi fiind autentice în măsură egală, într-un singur exemplar, care va fi depozitat în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copiile autorizate fiecărui Stat membru al Consiliului Europei și organizațiilor internaționale invitate să adere la această Convenție.